

Yeni Medyanın Gündelik Yaşama Etkileri: “armut.com” ve “evebirilazim.com” Örnekleri ile Çevrimiçi Hizmet Satın Alma Pratiği

Ceren YEGEN ^{1,a}

¹ Arş. Gör., Muş Alparslan Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, Muş/ Türkiye

Başvuru tarihi: 06 Mart 2016

Düzeltilme tarihi: 27 Mayıs 2016

Kabul tarihi: 03 Haziran 2016

Öz

Günümüzde yeni medya üzerine yapılan birçok çalışma onun güncel etkilerini ve meydana getirdiği değişiklikleri konu almaktadır. Birçok alan gibi gündelik yaşamı da etkileyen yeni medya uygulamaları kişilerarası iletişimden, bireysel pratiklere kadar çok sayıda duruma etki etmiştir. Öyle ki; *armut.com* ve *evebirilazim.com* gibi çevrimiçi hizmet siteleri ortaya çıkmış, bireyler hizmet ya da eleman temini noktasında etraflarına sorarak bir eleman bulmak ya da hizmet edinmek yerine, bu sitelere başvurmaya başlamıştır. Bu yüzden bu çalışmanın konusu çevrimiçi hizmet satın alma pratiğinin, çevrimiçi hizmet temini sağlayan *armut.com* ile *evebirilazim.com* internet siteleri örnekleri ile açıklanmasıdır. Çalışmanın amacı hem hizmet satın almak isteyen, hem de hizmet temin eden kimseleri ortak bir çatı altında buluşturan çevrimiçi hizmet satın alma sitelerinin belirlediği, yeni ve önemli değişimin ele alınmasıdır. İçerik çözümlemesi tekniğinin kullanıldığı çalışmada, *armut.com* ve *evebirilazim.com* siteleri incelenmiş ve çevrimiçi hizmet satın almanın söz konusu siteler üzerinden nasıl gerçekleştiği açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Yeni Medya, Çevrimiçi Hizmet, Gündelik Yaşam, *armut.com*, *evebirilazim.com*.

^a Sorumlu Yazar/Corresponding Author: Muş Alparslan Üniversitesi Kampüsü, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü, Diyarbakır Yolu 7. Km, 49250, Muş / Türkiye.
e-posta: c.yegen@alparslan.edu.tr

New Media's Effects on Daily Life: The Practise of Purchasing Online Services with Examples of "armut.com" and "evebirlazim.com"

Abstract

Nowadays many studies on new media are about its current affects and the changes it creates. New media applications which affect daily life, like many fields, have had an impact on both interpersonal communication and individual practises. Such that, online service websites like *armut.com* and *evebirlazim.com* have occurred, hereby individuals began to consult to find an employee or service via these websites instead of asking people around and having service. Thus, this study's subject is to explain the purchase online services with the examples of *armut.com* and *evebirlazim.com* websites which provide the recruitment of online services. The study's aim is discussing the new and substantial fluctuation which is determined by online service purchasing websites and which gathers up both service sellers and service purchasers under a common roof. In the study, content analysis was used, *armut.com* and *evebirlazim.com* websites were examined and how the online services purchasing comes true via *armut.com* and *evebirlazim.com* websites has been explained.

Keywords

New Media, Online Services, Daily Life, *armut.com*, *evebirlazim.com*.

1. GİRİŞ

İletişim teknolojileri günden güne gelişmektedir. Yeni medya geleneksel medyanın birçok bağlamda önüne geçerken, bireysel birçok alışkanlık ve eyleme de farklı biçimler getirmiştir. Bu yüzden bu çalışmanın konusu, yeni medyanın gündelik yaşama etkilerinin internet üzerinden çevrimiçi hizmet satın alma temelinde ele alınmasıdır. Bu anlamda *armut.com* ve *evebirlazim.com* gibi iki çevrimiçi hizmet satın alma sitesinin biçimsel ve işlevsel olarak incelenmesi amaçlanmıştır. Bu şekilde yeni medyanın gündelik yaşam pratiklerini nasıl etkilediği söz konusu sitelerin varlık ve uygulamaları ile ortaya konduğundan, çalışmanın yeni medya tartışmalarına sağlayacağı katkının da büyük olduğu düşünülmektedir.

Yeni medyanın gündelik yaşam içerisinde dönüştürdüğü alanlara dikkat çeken çalışma, bu anlamda bir hayli önemlidir. Çalışma ayrıca, Türkiye'de çevrimiçi uygulama ve hizmetlerin nasıl yaygınlaştığının ve geliştiğinin anlaşılması açısından da önem arz etmektedir.

Çalışmada kullanılacak olan yöntem içerik analizidir. İncelenecek olan siteler armut.com ve evebirilazim.com çalışma kapsamında ayrıntılı olarak analiz edilecek ve elde edilen veriler sistematik biçimde yorumlanacaktır. Veri toplama tekniği olarak söz konusu sitelerde bireysel tarama yapılacaktır, veriler yazarlar tarafından arşivlenecektir.

Çalışmanın kuramsal çerçevesini yeni medya tartışmaları oluşturacak iken, kapsam ve sınırları, sağlıklı veriler elde edebilmek adına yalnızca armut.com ve evebirilazim.com gibi iki çevrimiçi hizmet satın alma sitesi oluşturacaktır. Söz konusu siteler yazarlar tarafından Türkiye’de çevrimiçi hizmet bağlamında en fazla öne çıktıkları düşünülen siteler olduklarından yargısal örneklem ile tercih edilmiş ve incelenmiştir.

2. YENİ MEDYA

Günümüzde geldiğimiz noktada, hemen her eylemin yeni medya üzerinden yapıldığı toplumsal arenada yeni medyanın ne olduğunu anlamak çok önemlidir. Yeni medyadan kasıtlı yeni iletişim araçları anlaşılmalıdır. Çünkü yeni medya kavramı, yeni nesil iletişim araçları ile birlikte sağlanan yeni iletişim ortamlarını nitelemektedir (Crosbie, 1998).

Yeni medya geleneksel medyadan teknolojik farklılıklarla ayrılmaktadır. Yeni medyanın kod çevrimi, değişkenlik, otomasyon (makineleşme, özdevinim), modülerlik ve sayılarla gösterme özelliklerine dikkat çeken Lev Manovich’e göre de yeni medya, geleneksel olan eski medyadan bazı noktalarda farklılık göstermektedir ve buradaki anahtar fark yeni medyanın programlanabilir olmasıdır. Sayısal temelde biçimlenmiş yeni medya çevrimiçi formülasyonu ile geleneksel medyaya göre daha hızlı, etkileşimli ve eş zamanlı faaliyet göstermektedir (Sorapure, 2004: 1-5).

Manovich (2001: 43), ne olduğu sıkça sorgulanan yeni medyanın; internet, bilgisayar, web siteleri, bilgisayar oyunları gibi olguları içeren bir iletişim ortamı olduğunu ifade etmektedir.

Birilerinin davet yollaması sureti ile katılınan ve özel üyelik gösteren ASmallWorld, herkese açık olan Facebook ve profesyonel odaklı LinkedIn gibi platformların yanında (Papacharissi, 2009: 199), Youtube, Pinterest, Badoo, Google+, Foursquare ve Tumblr gibi sosyal ağlar da önce çıkmakta ve bireyler tarafından farklı amaçlar için kullanılmaktadır.

Çevrimiçi bir bilgi ağı olan ve kitle kaynak şeklinde yapılanmış olan Wikipedia, kişisel düşünce, deneyim ve bilgilerin paylaşıldığı bloglar; bireylerin eş, dost ve aile bireyleri gibi kimselerle kolaylıkla iletişime geçebildiği sosyal ağlar (Facebook, Twitter vb.) yeni medya olgusu web 2.0’in bir sonucudur ve web 2.0 yalnızca kişiler arası ilişkiler ile bilgi ağını düzenlememekte, günümüzde politikacılar ve bloggerlardan, reklamcılara kadar birçok kimsenin faaliyet gösterdiği bir alanı ortaya koymaktadır (Carpenter ve Drezner, 2010: 257-258).

2.1. Yeni Medya, Gündelik Yaşam ve Toplumsal Etkiler

Yeni medya içinde şekillenen sosyal medya platformları günümüzde hayatın her noktasındadır. Kişilerarası ilişkilerden, kurumsal iletişime kadar artık birçok eylem sosyal medya aracılığı ile gerçekleştirilmektedir. Sawyer'a göre de (2011), sosyal medya gündelik yaşam ile birlikte günümüzün küresel toplumunun gittikçe popülerleşen bir parçası olmuştur. Gündelik rutinlerin önemli bir bileşeni olan sosyal medya, herkesin internet aracılığı ile kendisini ifade edebildiği bir alan olmuştur ve tek yönlü enformasyon ve iletişim akışı mühendisi olan geleneksel medyadan etkileşim boyutuyla kalın bir çizgi ile ayrılmaktadır (Sawyer, 2011).

2004 yılında Harvard öğrencisi Mark Zuckerberg tarafından başlatılan Facebook sosyal medyaya önemli bir soluk getirmiştir. Kullanım rahatlığı "user-friendliness" Facebook'un en önemli özelliklerinden biri olarak öne çıkarken, bireyleri bir araya getiren bir yeni medya ortamı olması Facebook'un birçok toplum tarafından benimsenmesine ve yoğun biçimde kullanılmasına da sebep olmuştur. Devamlı geliştirilen, yeni ikon ve uygulamalar eklenen Facebook, doğum günü, hatıralar, önemli günler hatırlatmaları ve kutlamaları ile "kişisel dijital bir arşiv" olmakla birlikte aynı zamanda anıların da arşivlendiği çevrimiçi bir platform niteliği taşımaktadır (Garde-Hansen, 2009: 141). Ahn'a göre de (2013), Facebook gibi sosyal medya platformları birçok insanın yaşamının ayrılmaz bir parçası olmuş durumdadır.

Yeni bir ilişkisel ve çevrimiçi kültür yaratan sosyal medya platformları, özellikle Facebook'un yoğun kullanımı ile çevrimiçi toplulukların yaratılmasını sağlamıştır. Bununla birlikte Facebook özel hayatın gizliliği bağlamında sıklıkla tartışmaların odak noktasında yer almaktadır. Aslında Facebook ve gizlilik olguları tartışılırken, liberal bir gizlilik kavramının ötesinde Facebook'un vatandaşların haklarının korunması ve güçlendirilmesi ile kurumsal gözetim noktasındaki faaliyetleri de doğru analiz edilmelidir (Fuchs, 2012: 140-141). Facebook gibi yoğun kullanılan bir sosyal paylaşım platformu da Twitter'dır ve özellikle sosyal medyanın gündeminin belirlenmesindeki rolü ile öne çıkmaktadır. 140 karakter ile düşünce ve paylaşımların ifade edildiği Twitter toplumsal sorunların tartışıldığı bir ortam olmakla birlikte, cereyan eden toplumsal olaylar sırasında bilgi akışının da hızlı ve etkileşimli biçimde sağlanması sebebiyle geleneksel medyaya bir anlamda savaş açan bir ortam olma özelliği de taşımaktadır. Örneğin 2013 yılında Türkiye'de gerçekleşen Gezi Parkı Eylemleri'nde Twitter hem geleneksel medyanın protesto edilmesi, hem de eyleme katılan kimselerin birbirleriyle haberleşmeleri ve yaşanan gelişmeleri sosyal ağlarda paylaşımları ekseninde yoğun biçimde kullanılmıştır. (Kuyucu, 2015: 164). Bununla birlikte Arap Baharı ile büyük ivme kazanan sosyal medyanın her ülke ya da toplumda önemli bir rol oynayıp oynamadığı üzerine de düşünülmelidir (Aday, 2012: 6). Çünkü birçok Batı ülkesinde yaygın biçimde kullanılan Facebook, Twitter ve Youtube Çin ve İran'da yasaktır. Pakistan'da ise Youtube yasak konmuştur (Liebelson, 2014). Türkiye'de de Twitter ve Youtube'a geçtiğimiz yıllarda erişim yasağının getirildiği olmuş, fakat yasaklar kaldırılmıştır.

Sosyal medya ortamlarında sorun ya da konuları tartışmak, müzakere etmek olanağı bulan bireyler, aslında tüm takipçileri ya da arkadaşları ile iletişim kurma olanağına sahip değildir (Hampton vd., 2014). Zaten günümüzde de Twitter'ı tenzih ederek söylemek gerekirse, bireylerin herhangi bir sorunu tartışmak ya da görüşmekten ziyade, sosyal

ağlarda takipçi sayısını artırmak ya da kendilerini göstermek gayelerine yöneldiği söylenebilir.

Wikipedia gibi işbirlikçi haber üretim girişimleri ya da açık artıma yoluyla internet üzerinden faaliyet gösteren eBay toplumun yeni medya bağlamındaki retorik üretimine olanak tanımaktadır (Turner, 2009: 77). Ayrıca bu çalışmada ele alınacak olan çevrimiçi hizmet satın alma pratiği de, yeni medyanın bir sonucu olarak gündelik yaşamda kendisini göstermektedir. Henüz çok yaygın olmasa da, bireyler bazı hizmetleri çevrimiçi hizmet satın alma sitelerinden alabilmektedir.

2.2. Yeni Medyanın Gündelik Yaşama Etkileri Bağlamında armut.com ve evebirilazim.com Örnekleri ile Çevrimiçi Hizmet Satın Almanın İncelenmesi

Yeni medya sayesinde bireyler gündelik yaşantılarında ihtiyaç duydukları birçok hizmeti çevrimiçi biçimde edinebilmektedir. Tematik internet siteleri aracılığı ile hizmet, ürün ya da eleman ile buluşabilen bireyler, kuşkusuz yeni medyanın sağladığı kolaylıklar sebebi ile bu pratiklere yönelmektedir.

Bu çalışmada da iletişim sürecindeki verilerin içeriğini incelemeyi amaçlayan ve tekrar edilebilirlik özelliğinin geçerlilik noktasında önemli olduğu düşünülen (Krippendorf, 2004) içerik analizi yöntemi ile *armut.com* ve *evebirilazim.com* internet sitelerinin çevrimiçi hizmeti nasıl sağladığı ve sunduğu incelenmiştir.

Örneklem olarak seçilen internet sitelerinde yapılan bireysel tarama ile elde edilen veriler, nitel ve nicel içerik analizi dâhilinde ele alınmıştır. Çalışmada, nitelikli bir inceleme yapabilmek için sitelerin sağladıkları hizmetler, hizmet sağladıkları yerler ve yapısallıkları anlamında birbirleri ile karşılaştırmaları da yapılmıştır.

2.2.1. *armut.com*

armut.com “Hizmet piş, ağzıma düş” sloganı ile yola çıkan çevrimiçi hizmet ve eleman satın almaya hizmet eden bir internet sitesidir. <http://armut.com> üzerinden çalışan *armut.com* kendisini; “*armut’un genç, neşeli, müşterilerine âşık ve hizmet sektörüne memnuniyet devrimi getirmeye ant içmiş ekibi. Nezih, güzel senin benim gibi arkadaşlar hepsi.*” biçiminde nitelemektedir (*armut.com*, 2015).

Girişimci *anne.com* adlı şahsi blogda temelleri atılan *armut.com*, Başak Taşpınar Değim’in işinden ayrılıp kendine ait bir iş kurma düşüncesi ile ortaya çıkmıştır. Değim blogda *armut.com*’dan bahsetmiş, gelen yorumları da göz ederek *armut*’un oluşum evresindeki bilgileri siteyi takip eden kimseler ile paylaşmıştır. Değim aynı zamanda blogunda yurtdışı yaşam, doğum tecrübeleri ve girişimcilik konularında da yazılar paylaşmıştır. 16 kişilik profesyonel kadrosu ile çevrimiçi hizmet ve eleman temin eden *armut.com*, kurumun aynı zamanda CEO’su (İcra Kurulu Başkan) Başak Taşpınar Değim ve ürün sorumlusu Erol Değim tarafından kurulmuştur (*armut.com*, 2015).

armut.com’da “<http://armut.com/hesap/hizmetiste>” uzantısı üzerinden talep ettiğiniz meslek ya da hizmeti, hizmeti nerede ve ne zaman, kaç saat talep ettiğiniz ile ne kadar bir bütçe öngördüğünüzü yazmak sureti ile bir form doldurarak hizmet satın alma yolunda

adımlar atılmaktadır. Cep telefonu ile e-posta adresinin de girildiği sistem üzerinden hizmet talebinde bulunulmaktadır. Eğer hizmet vermek istiyor iseniz; sisteme üye olup bir form doldurmanız gerekmektedir. 50.000 profesyonelin bulunduğu armut.com'da, ücretsiz teklif toplayıp karşılaştırılarak hangi hizmeti istediğinizi ya da kimi aradığınızı ana sayfada yer alan kısma yazarak (Örnek: boyacı arıyorum) ücretsiz teklif alabilmektesiniz (armut.com, 2015). Siteye e-posta adresinizle ya da Facebook hesabınızla ücretsiz üye olabilmekte ve ayda 30.000 müşterinin talep ilanı verdiği armut.com'da profil sayfası açabilmektesiniz (armut.com, 2015).

Türkiye'nin en kalabalık şehri olan İstanbul dışında 8 ilde daha hizmet veren ve ana sayfasında Facebook, Twitter, Pinterest ile Googleplus gibi önemli ve popüler platformlara uzantılar da veren armut.com sitesinde beyan ettiği üzere toplam 3 adımda şu şekilde çalışmaktadır: hizmet arıyorsanız eğer ilk adımda ihtiyacınız olan hizmeti yazıyor, birkaç soruya cevap veriyor ve e-posta adresinizi (gizli kalmaktadır) yazıyorsunuz. İkinci adımda ise armut.com iş ile ilgilenen profesyonellere ihtiyacınızı bildiriyor ve bu doğrultuda size birkaç saat içinde "1 ile 4 teklif" (teklife; fiyat tahmini, kişiye özel mesaj, iletişim bilgisi, fotoğrafı tanıtım profili ve daha önce tamamladığı işlerden kontrol edilmiş müşteri yorumları dâhildir.) geliyor. Üçüncü ve son adımda ise teklif veren profesyonellerin gerçek referans ve profil fotoğrafları ile ücretleri inceleyip bir karara varıyorsunuz. Bu bağlamda pazarlık şansı ile profesyonel ile mesaj ve telefon aracılığı ile ayrıntıları görüşme imkânı da buluyor ve hizmet verecek kimse ile anlaşıyor ya da anlaşma sağlayamıyorsunuz. Ayrıca eğer hizmet alırsanız, hizmetin sonrasında olumlu ya da olumsuz yorumlarda da bulunabiliyorsunuz (armut.com, 2015).

armut.com; İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Antalya, Bursa, Eskişehir, Kocaeli, Konya gibi 9 büyük şehirlerde; "Temizlik", "Tadilat", "Mobilya", "Nakliyat", "Tamir", "Fotoğraf", "Organizasyon", "Özel ders" ve "Kişisel" olmak üzere toplam 9 genel başlık altındaki alanlarda hizmet vermektedir. armut.com'un ana sayfasında avantajlar anlamında "Müşteri Yorumları", "Rekabet Teklifi", "Uygun Fiyatlar" ve "Ücretsiz Kullanın" kısımları da bulunmaktadır (armut.com, 2015).

Tablo 1. armut.com'un Hizmet Sağladığı İller ve Genel Hizmet Alanları

İl	Hizmet Sağlanan Alanlar
İstanbul	
Ankara	
İzmir	
Adana	
Antalya	Temizlik, Tadilat, Mobilya, Nakliyat, Tamir, Fotoğraf,
Bursa	Organizasyon, Özel Ders, Kişisel
Eskişehir	
Kocaeli	
Konya	

armut.com'un şehirler bazında hizmet sağladığı alanlar ve hizmet sağladığı ilçeler aşağıdaki tablolarda listelenmiştir. armut.com, illerde fazla sayıda ilçede hizmet sağladığından her bir il için ayrı bir tablo hazırlanmıştır. armut.com İstanbul'da toplam 39 ilçede hizmet sağlamaktadır. Söz konusu tablo aşağıdaki gibidir:

Tablo 2. armut.com'un İstanbul'da Hizmet Sağladığı İlçeler ve Hizmet Sağlanan Alanlar

Hizmet Sağlanan İlçeler	Hizmet Sağlanan Alanlar
Adalar	3D Teknik Çizim Modelleme Tasarım, Duvar Kâğıdı
Arnavutköy	Döşeme, Klima Servisi Montaj Bakım Arıza, Alarm
Ataşehir	Güvenlik Kamera, Duvar Ustası, Koltuk Döşeme,
Avcılar	Kaplama, Yenileme, Alçı Ustası, Elektrik Tesisat
Bağcılar	Tamir Montaj (Elektrikçi), Kombi Servisi (Arıza ve
Bahçelievler	Bakım), Alçıpan Asma Tavan, Eşya Depolama,
Bakırköy	Köpek Eğitimi, Anahtar Teslim İnşaat, Ev Tadilat,
Başakşehir	Logo Tasarımı, Anahtar Teslim Tadilat Dekorasyon,
Bayrampaşa	Ev Temizliği, Marangoz, Android Uygulama
Beşiktaş	Geliştirme, Ev Yaptırma Müteahhit, Mobilya
Beykoz	Boyama, Lake ve Cila, Asansörlü Nakliyat, Evden
Beylikdüzü	Eve Nakliyat, Mutfak Tadilat, Banyo Tadilat, Fayans
Beyoğlu	Seramik Döşeme, Ofis Temizliği, Bebek Doğum
Büyükçekmece	Fotoğrafçısı, Fotoğrafçı, Özel Dedektif, Bilgisayar ve
Çatalca	Laptop Tamiri, Freelance Grafiker Grafik Tasarım,
Çekmeköy	Özel Mobilya Yapımı, Bina ve Apartman Temizliği,
Esenler	Freelance Programcı/ Yazılımcı, Parça Eşya Taşıma,
Esenyurt	Boyacı (Boya Badana Ustası), Halı Yıkama
Eyüp	Temizleme, Parke Laminat Döşeme, Butik Pasta ve
Fatih	Kurabiye, Haşere İlaçlama, Psikolog, Çatı
Gaziosmanpaşa	Yalıtımı/İzolasyonu, Havuz Yapımı, PVC Pencere
Güngören	Kapı Plastik Doğrama, Çatı Yapımı ve Tadilatı, Hazır
Kadıköy	Mutfak, Şehir İçi Nakliyat, Demir Doğrama ve
Kâğıthane	Ferforje, İç Mimar ve Dekorasyon, Şehirler Arası
Kartal	Nakliyat, Dış Çekim Fotoğraf, İnşaat Sonrası
Küçükçekmece	Temizlik, Su Tesisatçısı/Sihhi Tesisat, Dış Cephe
Maltepe	Boyama, iPhone iPad Uygulama Geliştirme, Su
Pendik	Yalıtımı/İzolasyonu, Dış Cephe Kaplama/Giydirme,
Sancaktepe	Isı Yalıtımı/ İzolasyonu, Tadilat Dekorasyon, Dış
Sarıyer	Cephe Mantolama, Kalorifer ve Doğalgaz Tesisatı,
Şile, Silivri, Şişli	Teknede Dügün ve Nişan, Doğum Günü
Sultanbeyli	Organizasyonu, Kapı Pencere Montaj ve Tamiri,
Sultangazi	Teras Kapama, Dügün Fotoğrafçısı, Katlanır Cam
Tuzla	Balkon, Ürün ve Katalog, Fotoğraf Çekimi, Dügün
Ümraniye	Organizasyon, Kına Organizasyon, Web Tasarım ve
Üsküdar	Programlama
Zeytinburnu	

Toplam 9 farklı ilde hizmet veren armut.com, Ankara'da da toplam 14 ilçede hizmet sağlamaktadır. Söz konusu hizmetler ve ilçeler aşağıdaki tabloda listelenmiştir:

Tablo 3. armut.com'un Ankara'da Hizmet Sağladığı İlçeler ve Hizmet Sağlanan Alanlar

Hizmet Sağlanan İlçeler	Hizmet Sağlanan Alanlar
Akyurt	3D Teknik Çizim Modelleme Tasarım, Duvar Kağıdı
Altındağ	Döşeme, Klima Servisi Montaj Bakım Arıza, Alarm
Çankaya	Güvenlik Kamera, Duvar Ustası, Koltuk Döşeme,
Çubuk	Kaplama, Yenileme, Alçı Ustası, Elektrik Tesisat
Elmadag	Tamir Montaj (Elektrikçi), Kombi Servisi (Arıza ve
Etimesgut	Bakım), Alçıpan Asma Tavan, Eşya Depolama, Köpek
Gölbaşı	Eğitimi, Anahtar Teslim İnşaat, Ev Tadilat, Logo
Kazan	Tasarımı, Anahtar Teslim Tadilat Dekorasyon, Ev
Keçiören	Temizliği, Marangoz, Android Uygulama Geliştirme,
Mamak	Ev Yaptırma Müteahhit, Mobilya Boyama, Lake ve
Polatlı	Cila, Asansörlü Nakliyat, Evden Eve Nakliyat, Mutfak
Pursaklar	Tadilat, Banyo Tadilat, Fayans Seramik Döşeme, Ofis
Sincan	Temizliği, Bebek Doğum Fotoğrafçısı, Fotoğrafçı,
Yenimahalle	Özel Dedektif, Bilgisayar ve Laptop Tamiri, Freelance Grafiker Grafik Tasarım, Özel Mobilya Yapımı, Bina ve Apartman Temizliği, Freelance Programcı/Yazılımcı, Parça Eşya Taşıma, Boyacı (Boya Badana Ustası), Halı Yıkama Temizleme, Parke Laminat Döşeme, Butik Pasta ve Kurabiye, Haşere İlaçlama, Psikolog, Çatı Yalıtımı/ İzolasyonu, Havuz Yapımı, PVC Pencere Kapı Plastik Doğrama, Çatı Yapımı ve Tadilatı, Hazır Mutfak, Şehir İçi Nakliyat, Demir Doğrama ve Ferforje, İç Mimar ve Dekorasyon, Şehirler Arası Nakliyat, Dış Çekim Fotoğraf, İnşaat Sonrası Temizlik, Su Tesisatçısı/Sihhi Tesisat, Dış Cephe Boyama, iPhone iPad Uygulama Geliştirme, Su Yalıtımı İzolasyonu, Dış Cephe Kaplama/Giydirme, Isı Yalıtımı/İzolasyonu, Tadilat Dekorasyon, Dış Cephe Mantolama, Kalorifer ve Doğalgaz Tesisatı, Teras Kapama, Doğum Günü Organizasyonu, Kapı Pencere Montaj ve Tamiri, Ürün ve Katalog Fotoğraf Çekimi, Düğün Fotoğrafçısı, Katlanır Cam Balkon, Web Tasarım ve Programlama

Hizmet arayan kimselerin verdikleri ilanlardan örneklerin de yer aldığı armut.com, aşağıdaki tabloda da belirtildiği üzere İzmir'de de toplam 20 ilçede hizmet sağlamaktadır.

Tablo 4. armut.com'un İzmir'de Hizmet Sağladığı İlçeler ve Hizmet Sağlanan Alanlar

Hizmet Sağlanan İlçeler	Hizmet Sağlanan Alanlar
Aliağa	3D Teknik Çizim Modelleme Tasarım, Duvar Kâğıdı
Balçova	Döşeme, Klima Servisi Montaj Bakım Arıza, Alarm
Bayraklı	Güvenlik Kamera, Duvar Ustası, Koltuk Döşeme,
Bornova	Kaplama, Yenileme, Alçı Ustası, Elektrik Tesisat Tamir
Buca	Montaj (Elektrikçi), Kombi Servisi (Arıza ve Bakım),
Çeşme	Alçıpan Asma Tavan, Eşya Depolama, Köpek Eğitimi,
Çiğli	Anahtar Teslim İnşaat, Ev Tadilat Logo Tasarımı,
Cumaovası (Menderes)	Anahtar Teslim Tadilat Dekorasyon, Ev Temizliği,
Foça	Marangoz, Android Uygulama Geliştirme, Ev Yaptırma
Gaziemir	Müteahhit, Mobilya Boyama, Lake ve Cila, Asansörlü
Güzelbahçe	Nakliyat, Evden Eve Nakliyat, Mutfak Tadilat, Banyo
Karabağlar	Tadilat, Fayans Seramik Döşeme, Ofis Temizliği, Bebek
Karşıyaka	Doğum Fotoğrafçısı, Fotoğrafçı, Özel Dedektif,
Kemalpaşa	Bilgisayar ve Laptop Tamiri, Freelance Grafiker Grafik
Konak	Tasarım, Özel Mobilya Yapımı, Bina ve Apartman
Menemen	Temizliği, Freelance Programcı/Yazılımcı, Parça Eşya
Narlıdere	Taşıma, Boyacı (Boya Badana Ustası), Halı Yıkama
Seferihisar	Temizleme, Parke Laminat Döşeme, Butik Pasta ve
Torbali	Kurabiye, Haşere İlaçlama, Psikolog, Çatı Yalıtımı /
Urla	İzolasyonu, Havuz Yapımı, PVC Pencere Kapı Plastik
	Doğrama, Çatı Yapımı ve Tadilatı, Hazır Mutfak, Şehir
	İçi Nakliyat, Demir Doğrama ve Ferforje, İç Mimar ve
	Dekorasyon, Şehirler Arası Nakliyat, Dış Çekim
	Fotoğraf, İnşaat Sonrası Temizlik, Su Tesisatçısı/Sihhi
	Tesisat, Dış Cephe Boyama, iPhone iPad Uygulama
	Geliştirme, Su Yalıtımı /İzolasyonu, Dış Cephe
	Kaplama/Giydirme, Isı Yalıtımı/ İzolasyonu, Tadilat
	Dekorasyon, Dış Cephe Mantolama, Kalorifer ve
	Doğalgaz Tesisatı, Teknede Dügün ve Nişan, Doğum
	Günü Organizasyonu, Kapı Pencere Montaj ve Tamiri,
	Teras Kapama, Dügün Fotoğrafçısı, Katlanır Cam
	Balkon, Ürün ve Katalog Fotoğraf Çekimi, Dügün
	Organizasyon, Kına Organizasyon, Web Tasarım ve
	Programlama

armut.com'da kullanıcılardan gelen yorumlara da "En İyi Müşteri Yorumları" başlığı ile yer verilmektedir. Yorumlardan bazı örnekler aşağıdaki gibidir:

Yazan: Oğuz Yılmaz

Boyacı (Boya Badana Ustası) 29/05/2015

"Cevdet Usta işe zamanında başladı. Öngördüğü tarihte de bitirdi. Peşinde koşturan, geleceğim deyip gelmeyen ustalardan değil, aldığı parayı da hak ediyor. İşine özeniyor. Benzer bir işim olduğunda da kendisini tekrar çağırabilirim."

Yazan: Ahmet Niyazi

Psikolog 29/05/2015

"Emekli öğretmenim, çok gergin olarak gittik. Kendisinin samimi ve içten tavrı bizi çok etkiledi. Kubilay beyden çok memnun kaldık. Herkese tavsiye ediyorum. Yıldız olarak da 10 üzerinden 10 veriyoruz."

Adana'da toplam 4 ilçede hizmet sağlayan armut.com'un söz konusu ilde sağladığı hizmetler ve hizmet sağlanan ilçeler aşağıda listelenmiştir:

Tablo 5. armut.com'un Adana'da Hizmet Sağladığı İlçeler ve Hizmet Sağlanan Alanlar

Hizmet Sağlanan İlçeler	Hizmet Sağlanan Alanlar
Çukurova Sarıçam Seyhan Yüreğir	3D Teknik Çizim Modelleme Tasarım, Dış Cephe Kaplama/ Giydirme, iPhone iPad Uygulama Geliştirme, Alarm Güvenlik Kamera, Dış Cephe Mantolama, Kalorifer ve Doğalgaz Tesisatı, Alçı Ustası, Düğün Fotoğrafçısı, Kapı Pencere Montaj ve Tamiri, Alçıpan Asma Tavan, Duvar Kağıdı Döşeme, Katlanır Cam Balkon, Anahtar Teslim İnşaat, Duvar Ustası, Klima Servisi Montaj Bakım Arıza, Anahtar Teslim Tadilat Dekorasyon, Elektrik Tesisat Tamir Montaj (Elektrikçi), Logo Tasarımı, Android Uygulama Geliştirme, Ev Tadilat, Mutfak Tadilat, Asansörlü Nakliyat, Ev Temizliği, Ofis Temizliği, Banyo Tadilat, Ev Yaptırma Müteahhit, Parke Laminat Döşeme, Bilgisayar ve Laptop Tamiri, Evden Eve Nakliyat, PVC Pencere Kapı Plastik Doğrama, Bina ve Apartman Temizliği, Fayans Seramik Döşeme, Şehir İçi Nakliyat, Boyacı (Boya Badana Ustası), Fotoğrafçı, Şehirler Arası Nakliyat, Butik Pasta ve Kurabiye, Freelance Grafiker Grafik Tasarım, Su Tesisatçısı / Sıhhi Tesisat, Çatı Yalıtımı/İzolasyonu, Freelance Programcı / Yazılımcı, Su Yalıtımı/İzolasyonu, Çatı Yapımı ve Tadilatı, Halı Yıkama Temizleme, Tadilat Dekorasyon, Demir Doğrama ve Ferforje, Hazır Mutfak, Ürün ve Katalog Fotoğraf Çekimi, Dış Çekim Fotoğraf, İç Mimar ve Dekorasyon, Web Tasarım ve Programlama

armut.com Antalya'da da toplam 9 ilçede aşağıdaki tabloda ifade edilen hizmetleri sağlamaktadır:

Tablo 6. armut.com'un Antalya'da Hizmet Sağladığı İlçeler ve Hizmet Sağlanan Alanlar

Hizmet Sağlanan İlçeler	Hizmet Sağlanan Alanlar
Aksu	3D Teknik Çizim Modelleme Tasarım, Duvar
Alanya	Kağıdı Döşeme, Kına Organizasyon, Alarm
Döşemealtı	Güvenlik Kamera, Duvar Ustası, Klima Servisi
Kemer	Montaj Bakım Arıza, Alçı Ustası, Elektrik Tesisat
Kepez	Tamir Montaj (Elektrikçi), Koltuk Döşeme,
Konyaaltı	Kaplama, Yenileme, Alçıpan Asma Tavan, Eşya
Manavgat	Depolama, Kombi Servisi (Arıza ve Bakım),
Muratpaşa	Anahtar Teslim İnşaat, Ev Tadilat, Logo Tasarımı,
Serik	Anahtar Teslim Tadilat Dekorasyon, Ev Temizliği,
	Marangoz, Android Uygulama Geliştirme, Ev
	Yaptırma Müteahhit, Mobilya Boyama, Lake ve
	Cila, Asansörlü Nakliyat, Evden Eve Nakliyat,
	Mutfak Tadilat, Banyo Tadilat, Fayans Seramik
	Döşeme, Ofis Temizliği, Bebek Doğum
	Fotoğrafçısı, Fotoğrafçı, Özel Dedektif, Bilgisayar
	ve Laptop Tamiri, Freelance Grafiker Grafik
	Tasarım, Özel Mobilya Yapımı, Bina ve Apartman
	Temizliği, Freelance Programcı / Yazılımcı, Parça
	Eşya Taşıma, Boyacı (Boya Badana Ustası), Halı
	Yıkama Temizleme, Parke Laminat Döşeme, Butik
	Pasta ve Kurabiye, Haşere İlaçlama, PVC Pencere
	Kapı Plastik Doğrama, Çatı Yalıtımı /İzolasyonu,
	Havuz Yapımı, Şehir İçi Nakliyat, Çatı Yapımı ve
	Tadilatı, Hazır Mutfak, Şehirler Arası Nakliyat,
	Demir Doğrama ve Ferforje, İç Mimar ve
	Dekorasyon, Su Tesisatçısı / Sıhhi Tesisat, Dış
	Çekim Fotoğraf, İnşaat Sonrası Temizlik, Su
	Yalıtımı/İzolasyonu, Dış Cephe Boyama, iPhone
	iPad Uygulama Geliştirme, Tadilat Dekorasyon, Dış
	Cephe Kaplama/Giydirme, Isı Yalıtımı/ İzolasyonu,
	Teknede Düğün ve Nişan, Dış Cephe Mantolama,
	Kalorifer ve Doğalgaz Tesisatı, Teras Kapama,
	Doğum Günü Organizasyonu, Kapı Pencere Montaj
	ve Tamiri, Ürün ve Katalog Fotoğraf Çekimi, Düğün
	Fotoğrafçısı, Katlanır Cam Balkon, Web Tasarım ve
	Programlama

Bursa'da ise tıpkı Antalya'daki gibi toplam 9 ilçede sağlanan hizmetler ise aşağıdaki tablodaki gibidir:

Tablo 7. armut.com'un Bursa'da Hizmet Sağladığı İlçeler ve Hizmet Sağlanan Alanlar

Hizmet Sağlanan İlçeler	Hizmet Sağlanan Alanlar
Gemlik	3D Teknik Çizim Modelleme Tasarım, Duvar Kâğıdı
Gürsu	Döşeme, Kına Organizasyon, Alarm Güvenlik
İnegöl	Kamera, Duvar Ustası, Klima Servisi Montaj Bakım
Ketsel	Arıza, Alçı Ustası, Elektrik Tesisat Tamir Montaj
Mudanya	(Elektrikçi), Koltuk Döşeme, Kaplama, Yenileme,
Nilüfer	Alçıpan Asma Tavan, Eşya Depolama, Kombi Servisi
Orhangazi	(Arıza ve Bakım) Anahtar Teslim İnşaat, Ev Tadilat,
Osmangazi	Köpek Eğitimi, Anahtar Teslim Tadilat Dekorasyon,
Yıldırım	Ev Temizliği, Logo Tasarımı, Android Uygulama
	Geliştirme, Ev Yaptırma Müteahhit, Marangoz,
	Asansörlü Nakliyat, Evden Eve Nakliyat, Mobilya
	Boyama, Lake ve Cila, Banyo Tadilat, Fayans
	Seramik Döşeme, Mutfak Tadilat, Bebek Doğum
	Fotoğrafçısı, Fotoğrafçı, Ofis Temizliği, Bilgisayar ve
	Laptop Tamiri, Freelance Grafiker Grafik Tasarım,
	Özel Dedektif, Bina ve Apartman Temizliği,
	Freelance Programcı/Yazılımcı, Özel Mobilya
	Yapımı, Boyacı (Boya Badana Ustası), Halı Yıkama
	Temizleme, Parça Eşya Taşıma, Butik Pasta ve
	Kurabiye, Haşere İlaçlama, Parke Laminat Döşeme,
	Çatı Yalıtımı/İzolasyonu, Havuz Yapımı, Psikolog,
	Çatı Yapımı ve Tadilatı, Hazır Mutfak, PVC Pencere
	Kapı Plastik Doğrama, Demir Doğrama ve Ferforje, İç
	Mimar ve Dekorasyon, Şehir İçi Nakliyat, Dış Çekim
	Fotoğraf, İnşaat Sonrası Temizlik, Şehirler Arası
	Nakliyat, Dış Cephe Boyama, iPhone iPad Uygulama
	Geliştirme, Su Tesisatçısı/Sıhhi Tesisat, Dış Cephe
	Kaplama/Giydirme, Isı Yalıtımı/İzolasyonu, Su
	Yalıtımı/İzolasyonu, Dış Cephe Mantolama, Kalorifer
	ve Doğalgaz Tesisatı, Tadilat Dekorasyon, Doğum
	Günü Organizasyonu, Kapı Pencere Montaj ve Tamiri,
	Ürün ve Katalog Fotoğraf Çekimi, Düğün
	Fotoğrafçısı, Katlanır Cam Balkon, Web Tasarım ve
	Programlama, Düğün Organizasyon

armut.com Eskişehir'de ise yalnızca 2 ilçede hizmet vermektedir. Bu ilçeler olan Odunpazarı ve Tepebaşı'nda sağlanan hizmetler şöyledir:

Tablo 8. armut.com'un Eskişehir'de Hizmet Sağladığı İlçeler ve Hizmet Sağlanan Alanlar

Hizmet Sağlanan İlçeler	Hizmet Sağlanan Alanlar
Odunpazarı Tepebaşı	3D Teknik Çizim Modelleme Tasarım, Dış Cephe Boyama, İç Mimar ve Dekorasyon, Alarm Güvenlik Kamera, Dış Cephe Kaplama/Giydirme, İnşaat Sonrası Temizlik, Alçı Ustası, Dış Cephe Mantolama, Isı Yalıtımı/İzolasyonu, Alçıpan Asma Tavan, Doğum Günü Organizasyonu, Kalorifer ve Doğalgaz Tesisatı, Anahtar Teslim İnşaat, Düğün Fotoğrafçısı, Koltuk Döşeme, Kaplama, Yenileme, Anahtar Teslim Tadilat Dekorasyon, Düğün Organizasyon, Logo Tasarımı, Android Uygulama Geliştirme, Elektrik Tesisat Tamir Montaj (Elektrikçi), Ofis Temizliği, Asansörlü Nakliyat, Ev Tadilat, Özel Mobilya Yapımı, Banyo Tadilat, Ev Temizliği, Psikolog, Bebek Doğum Fotoğrafçısı, Ev Yaptırma Müteahhit, Şehir İçi Nakliyat, Bilgisayar ve Laptop Tamiri, Evden Eve Nakliyat, Şehirler Arası Nakliyat, Bina ve Apartman Temizliği, Fayans Seramik Döşeme, Su Tesisatçısı/Sıhhi Tesisat, Boyacı (Boya Badana Ustası), Fotoğrafçı, Su Yalıtımı/İzolasyonu, Butik Pasta ve Kurabiye, Freelance Grafiker Grafik Tasarım, Tadilat Dekorasyon, Çatı Yalıtımı/İzolasyonu, Freelance Programcı/Yazılımcı, Ürün ve Katalog Fotoğraf Çekimi, Dış Çekim Fotoğraf, Halı Yıkama Temizleme, Web Tasarım ve Programlama

armut.com tarafından Kocaeli'nde de hizmet sağlanmaktadır. Toplam 10 ilçede sağlanan hizmetler ve hizmet sunulan ilçeler de şu şekildedir:

Tablo 9. armut.com'un Kocaeli'nde Hizmet Sağladığı İlçeler ve Hizmet Sağlanan Alanlar

Hizmet Sağlanan İlçeler	Hizmet Sağlanan Alanlar
Başiskele Çayırova Darıca Derince Gebze Gölcük İzmit Karamürsel Kartepe Tütünçiftlik	3D Teknik Çizim Modelleme Tasarım, Düğün Organizasyon, Kına Organizasyon, Alarm Güvenlik Kamera, Duvar Kâğıdı Döşeme, Klima Servisi Montaj Bakım Arıza, Alçı Ustası, Duvar Ustası, Koltuk Döşeme, Kaplama, Yenileme, Alçıpan Asma Tavan, Elektrik Tesisat Tamir Montaj (Elektrikçi), Kombi Servisi (Arıza ve Bakım), Anahtar Teslim İnşaat, Eşya Depolama, Logo Tasarımı, Anahtar Teslim Tadilat Dekorasyon, Ev Tadilat, Marangoz, Android Uygulama Geliştirme, Ev Temizliği, Mutfak Tadilat, Banyo Tadilat, Ev Yaptırma

Müteahhit, Ofis Temizliği, Bebek Doğum Fotoğrafçısı, Evden Eve Nakliyat, Özel Dedektif, Bilgisayar ve Laptop Tamiri, Fayans Seramik Döşeme, Özel Mobilya Yapımı, Bina ve Apartman Temizliği, Fotoğrafçı, Parça, Eşya Taşıma, Boyacı (Boya Badana Ustası), Freelance Grafiker Grafik Tasarım, Parke Laminat Döşeme, Butik Pasta ve Kurabiye, Freelance Programcı/Yazılımcı, Psikolog, Çatı Yalıtımı/İzolasyonu, Halı Yıkama Temizleme, PVC Pencere Kapı Plastik Doğrama, Çatı Yapımı ve Tadilatı, Hazır Mutfak, Şehir İçi Nakliyat, Demir Doğrama ve Ferforje, İç Mimar ve Dekorasyon, Şehirler Arası Nakliyat, Dış Çekim Fotoğraf, İnşaat Sonrası Temizlik, Su Tesisatçısı/Sıhhi Tesisat, Dış Cephe Boyama, Isı Yalıtımı/İzolasyonu, Su Yalıtımı/İzolasyonu, Dış Cephe Kaplama/Giydirme, Kalorifer ve Doğalgaz Tesisatı, Tadilat Dekorasyon, Dış Cephe, Mantolama, Kapı Pencere Montaj ve Tamiri, Ürün ve Katalog Fotoğraf Çekimi, Düğün Fotoğrafçısı, Katlanır Cam Balkon, Web Tasarım ve Programlama

Konya'da armut.com tarafından toplam 3 ilçede sağlanan hizmetler ve hizmet sağlanan söz konusu ilçeler aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 10. armut.com'un Konya'da Hizmet Sağladığı İlçeler ve Hizmet Sağlanan Alanlar

Hizmet Sağlanan İlçeler	Hizmet Sağlanan Alanlar
Karatay	3D Teknik Çizim Modelleme Tasarım, Duvar
Meram	Kâğıdı Döşeme, Klima Servisi Montaj Bakım Arıza,
Selçuklu	Alarm Güvenlik Kamera, Duvar Ustası, Kombi Servisi (Arıza ve Bakım), Alçı Ustası, Elektrik Tesisat Tamir Montaj (Elektrikçi), Logo Tasarımı, Alçıpan Asma Tavan, Eşya Depolama, Marangoz, Anahtar Teslim İnşaat, Ev Tadilat, Mutfak Tadilat, Anahtar Teslim Tadilat Dekorasyon, Ev Temizliği, Ofis Temizliği, Asansörlü Nakliyat, Ev Yaptırma Müteahhit, Özel Mobilya Yapımı, Bebek Doğum Fotoğrafçısı, Evden Eve Nakliyat, Parça Eşya Taşıma, Bilgisayar ve Laptop Tamiri, Fayans Seramik Döşeme, Parke Laminat Döşeme, Bina ve Apartman Temizliği, Fotoğrafçı, Psikolog, Boyacı (Boya Badana Ustası), Freelance Grafiker Grafik Tasarım, PVC Pencere Kapı Plastik Doğrama, Çatı Yalıtımı/İzolasyonu, Freelance Programcı/Yazılımcı, Şehir İçi Nakliyat, Çatı

Yapımı ve Tadilatı, Halı Yıkama Temizleme, Şehirler Arası Nakliyat, Demir Doğrama ve Ferforje, Haşere İlaçlama, Su Tesisatçısı/Sihhi Tesisat, Dış Çekim Fotoğraf, İç Mimar ve Dekorasyon, Su Yalıtımı/İzolasyonu, Dış Cephe Boyama, İnşaat Sonrası Temizlik, Tadilat Dekorasyon, Dış Cephe Kaplama/Giydirme, Isı Yalıtımı/İzolasyonu, Ürün ve Katalog Fotoğraf Çekimi, Dış Cephe Mantolama, Kalorifer ve Doğalgaz Tesisatı, Web Tasarım ve Programlama, Düğün Fotoğrafçısı

---

armut.com'da ayrıca hizmet sunulan ilçelerde sunulan hizmetler de detaylı olarak verilmiştir. Fakat niceliksel fazlalıkları nedeniyle çalışma kapsamında ilçeler bazında sağlanan hizmetler incelenmemiştir. Zaten söz konusu hizmetler ilçelerde sağlanan hizmetlerden birçoğunu nitelediğinden, çalışmayı bu şekilde sınırlamak uygun görülmüştür.

2.2.2. *evebirilazim.com*

Çalışmada incelenen bir diğer çevrimiçi hizmet sağlama sitesi olan evebirilazim.com da, armut.com gibi bireylere çevrimiçi hizmet temini yapmaktadır. armut.com'dan farklı olarak yalnızca temizlik alanında çalışan evebirilazim.com, tematik bir çevrimiçi hizmet satın alma sitesi olarak konumlandırılmaktadır. “<https://www.evebirilazim.com/>” adresi üzerinden çalışan site, Boğaziçi Üniversitesi mezunu Veysel Berk tarafından kurulmuştur. İş Geliştirmeden Sorumlu Başkan Yardımcılığı'nı Tolga Tunç Değer'in, Operasyon Müdürlüğü'nü ise Ülgen Arslan'ın yaptığı evebirilazim.com'ın 4 kişilik çekirdek kadrosundaki son isim ise Murat Düzgün (evebirilazim.com, 2015).

Siteye girildiğine ilkin “Kayıt Ol” ve “Giriş Yap” yönlendirmelerinin bulunduğu ana sayfada; “*Size en yakın referanslı temizlikçileri bulun!*” sloganı ile “63 TL'den başlayan fiyatlar”, “Hemen rezervasyon yapın”, “Evinize gelsin”, “Kredi kartı ile ödeyin” ve “%100 Memnuniyet Garantisi” kısımları ile “Temizlikçi Bul” ve “Temizlikçi Ol” ile “Hakkımızda”, “Yorumlar”, “Basında Biz”, “Sorular” ve “Kariyer” kısımları yer almaktadır. Facebook beğeni uzantısının da bulunduğu ana sayfada; Basında biz başlığını niteleyen ve evebirilazim.com ile kurucusu Veysel Berk'i konu alan yazılı ve görsel medya haberlerine de yer verilmektedir. “*Eve Biri Lazım! - Mutlu ve Temiz Evler*” ifadesini kullanan evebirilazim.com ana sayfada Facebook ve Twitter uzantıları verirken, iletişim bilgilerini; bilgi@evebirilazim.com şeklindeki e-posta adresi ve 09:00 ile 18:00 saatleri arasında hizmet veren 0544 325 34 41, 0544 325 34 42 ve 0544 325 34 43 Gsm numaraları ile belirtmektedir (evebirilazim.com, 2015). Siteden temizlik elemanı ve temizlik hizmeti talep eden kimseler evebirilazim.com ile ilgili yorumlarda bulunmakta ve bu yorumlar sitede yer almaktadır. Sitede temizlik yaptıran kimselerden gelen yorumlardan bazıları şöyledir (evebirilazim.com, 2015):

Yazan: Zehra K. İstanbul / Beşiktaş

"Profesyonel ve müşteri memnuniyetini göz önünde bulunduran yaklaşımınız için tebrikler. Türkiye de açık olan bir boşluğu doldurduğu inancındayım, sağladığı bu servis ile..."

Yazan: Dilek O. İstanbul/Beşiktaş

"Eve biri lazım dedim geldiler. Kapıyı açtım güler yüzlü, nazik Ümran hanım karşımdaydı. Müşteri memnuniyetini ön planda tuttuklarını ve işlerine olan saygılarını ispatladılar..."

evebirlazim.com'da temizlik hizmeti sağlama 3 adımda yapılmaktadır. İlk adımda; rezervasyon yapılmakta, ikinci adımda ev temizlenmekte, üçüncü adımda ise temiz evin keyfini sürme vaadinde bulunmaktadır. Sitede yer alan Temizlikçi ol kısmında; "Hemen başla, ayda 2400 TL kazan" ve "Ne zaman çalışacağını sen belirle!" sloganları altında yer alan bir form doldurulmaktadır. Formda ad soy ad, e-posta adresi, telefon numarası, ilçe, daha önce ev temizliğine çalışılıp çalışılmadığı ile belirtilmek istenen not gibi bilgiler istenmektedir. Türkiye İş Kurumu ve Haber Türk destekli olduğu ifade edilen sitede söz konusu form doldurulduktan sonra başvurup tamamlanmakta ve temizlik hizmeti vermek isteyen kimse evebirlazim.com tarafından aranmaktadır. Bu kısımda hangi şartlarda çalışılacağı kapsamında çalışma gün ve saatlerini belirleme opsiyonel olarak temizlik hizmeti vermek isteyen kimseye bırakılmaktadır. Sitede verilecek hizmetten kazanılacak ücretin ise her saat için alınacağı ve aylık 4000 TL'ye kadar gelir sağlanabileceği de vurgulanmaktadır. Bununla birlikte alınacak bahşişlerin ise temizlik hizmeti sağlanan kişinin kendisine kalacağı ifade edilmektedir. evebirlazim.com'un kurucusu Veysel Berk ayrıca sitede hemen geri döneceği beyanı ile "Hakkımızda" kısmında veysel@evebirlazim.com şeklindeki e-posta adresini de vermektedir (evebirlazim.com, 2015).

Henüz yalnızca İstanbul'da hizmet sağlayan ve yakında tüm illerde hizmet vereceğini ifade eden ve ad soyad, e-posta adresi, telefon ve şifre ile kayıt olunan evebirlazim.com'un sorular kısmında hizmet süresinin evin büyüklüğü ile talep edilen hizmetin biçimine göre değiştiği de ifade edilmektedir. Bu kısımda daha önce hizmet alınmış olan bir temizlik hizmeti verenin tekrar çağırılabilceği, ödemelerin "Kredi Kartı" ya da "Paypal" aracılığı ile yapılabildiği, temizlik hizmetinin çevrimiçi olarak satın alınıp sevilen bir kimseye hediye edilebileceği, aynı gün için müsait temizlikçi çağırılabilceği, temizlik hizmeti verecek kişiyi hafta sonu da çağırabileceğiniz ve uygun görülen zaman diliminde çağırabileceğiniz gibi detaylar verilmektedir. Temizlik hizmeti verecek olan kişi temizlik hizmeti isteyen kimsenin evinde mevcut olan temizlik malzemelerini kullanmaktadır. Fakat site yakın zamanda evebirlazim.com'dan temizlik malzemesi de talep edilebileceğini ifade etmektedir (evebirlazim.com, 2015).

evebirlazim.com'da temizlik hizmeti almak adına rezervasyon yapılmaktadır. 4 adımda gerçekleşen rezervasyonda ilkin evin büyüklüğü ve temizlik ihtiyacına ilişkin ayrıntılar seçilmektedir. Toplam 4 ayrı temizlik paketi bulunan evebirlazim.com'da en ucuz paket 75 TL, en pahalı paket ise 135 TL'dir. Paketler, evin büyüklüğüne göre farklılık göstermektedir (Tablo 11).

Tablo 11. evebirilazim.com'un Paket Bazında Sağladığı Hizmetler

Ev Büyüklüğü	Paket Fiyatı (TL)	Pakete Dâhil Olan Hizmetler
1+1	75	Yerleri süpürme, yerleri silme, toz alma, kapılar, mutfak ve banyo temizliği, tezgâh üzerleri ve dolap kapakları, aynalar, lavabolar, klozet, küvet.
2+1	90	Yerleri süpürme, yerleri silme, toz alma, kapılar, mutfak ve banyo temizliği, tezgâh üzerleri ve dolap kapakları, aynalar, lavabolar, klozet, küvet.
3+1	105	Yerleri süpürme, yerleri silme, toz alma, kapılar, mutfak ve banyo temizliği, tezgâh üzerleri ve dolap kapakları, aynalar, lavabolar, klozet, küvet.
4+1	135	Yerleri süpürme, yerleri silme, toz alma, kapılar, mutfak ve banyo temizliği, tezgâh üzerleri ve dolap kapakları, aynalar, lavabolar, klozet, küvet.

Evde kedi, köpek ya da diğer şekilde evcil hayvan bulunup bulunmadığını da soran sistem üzerinden site, görseller yardımı ile ütuden koltuk temizliğine kadar ekstra hizmetler de sunmaktadır (Tablo 12). Bu kısımda temizlik hizmeti verecek olan kimseye iletilmek istenen notlar da belirtilebilmektedir.

Tablo 12. evebirilazim.com'un Sağladığı Ekstra Hizmetler

Ekstra Hizmetler
Ütü
İç Cam
Buzdolabı
Fırın Temizliği
Mutfak Dolap İçi
Balkon
İç-Dış Cam
Koltuk
Halı
Duvar

Rezervasyon kısmındaki ikinci adımda ise, ad-soy ad ve telefon numarası gibi kişisel bilgiler ile İstanbul ilinde temizlik hizmeti talep edilecek olan ilçe seçimi istenmektedir. Rezervasyonun üçüncü adımında da; kullanıcıyı temizlik hizmeti talep edilecek olan tarih ile saatlerin seçilebileceği bir ekran karşılamaktadır. Bu ekranda uygun günler beyaz, dolu günler pembe ve seçilen gün ise yeşil bir kutucuk ile gösterilmektedir (Şekil 1).

Şekil 1. evebirilazim.com'un Tarih Bazındaki Temizlik Hizmeti Rezervasyon Ekranı

Tarih seçin Uygun Günler Dolu Günler Seçtiğiniz gün

Haziran 2015

Pt	Sa	Ça	Pe	Cu	Ct	Pz
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Ay ve saatlerin opsiyonel olarak seçilebileceği ekranda, temizlik hizmeti talep eden kimse seçimini yaptıktan sonra rezervasyonunun son adımına geçilmektedir (Şekil 2). Seçilen saat yeşil, seçilmeyen saatler açık mavi, dolu saatler ise beyaz biçimde belirlemektedir.

Şekil 2. evebirilazim.com'un Saat Bazındaki Temizlik Hizmeti Rezervasyon Ekranı

Temizliğin başlamasını istediğiniz saat:

09:00	10:00	11:00	12:00	13:00
14:00	15:00	16:00	17:00	18:00

REZERVASYON YAP

E-posta adresi ve ad soyad ile şifre girilerek adres bilgilerinin de yazılmasını talep eden bu son kısımda rezervasyon detayları ışığında *kredi kartı* ya da *Paypal* aracılığı ile ödeme yapılıp onaylandıktan sonra rezervasyon tamamlanmaktadır. Ayrıca ödeme kısmında varsa ise kupon da kullanılabilir (evebirilazim.com, 2015).

2.3. Çevrimiçi Hizmet Sağlamada armut.com ve evebirilazim.com'un Hizmet Temini Temelinde Yapısallıklarının Karşılaştırılması

armut.com ile evebirilazim.com internet üzerinden çevrimiçi hizmet sağlama bağlamında yeni, fakat adlarından sıkça söz ettiren internet siteleridir. armut.com ile evebirilazim.com etkin gücünü yeni medya ile gelişmiş iletişim teknolojilerinden almaktadır. Aynı amaca hizmet eden yani bireylere çevrimiçi hizmetler satın alma olanağı sunan iki site birbirleri ile bazı benzerlikler gösterirken, farklılıklara da sahip bulunmaktadır. Örneğin

evebirilazim.com tematik olarak yalnızca temizlik hizmeti sağlarken; armut.com, evebirilazim.com'a nazaran daha fazla alanda hizmet sağlamaktadır. Öyle ki armut.com'un sağladığı hizmetler; temizlikten nakliyata, boya badanadan grafik tasarıma kadar çeşitlilik göstermektedir. Bu durumda evebirilazim.com'un yalnızca temizlik hizmeti sağlaması ile henüz yalnızca İstanbul'da faaliyet göstermesinin payı büyüktür. armut.com toplam 9 ilde hizmet sağlarken, evebirilazim.com yalnızca 1 ilde yani İstanbul'da hizmet sağlamaktadır. Bu yüzden armut.com'un daha fazla alanda çevrimiçi hizmet satın alma olanağı sunması garipsenmemeli, fakat armut.com'un evebirilazim.com'a nazaran daha geniş bir coğrafyaya yayılmış olması ile çevrimiçi hizmet sağlama pratiğini daha etkili biçimde gerçekleştirdiğine de dikkat çekilmelidir.

Sitelerin her ikisi de profesyonel internet siteleri ile kullanıcılara çevrimiçi hizmet vaadi ile seslenmektedir. Yine her iki sitede de istenen hizmet ile hizmet verecek kimselerin opsiyonel olarak seçilmesi sağlanmaktadır. Bu kullanıcıyı aktif konuma getirmektedir ve yeni medya ile gelen etkileşimli iletişim sürecinde bir hayli önemlidir. Ayrıca her iki sitede hizmet talep edilen il, ilçe ve hizmet biçimleri ayrıntılı olarak sunulmaktadır. Sitelerin ikisinde de kişisel ya da kurumsal hizmet talebi gibi sınırlamalar da bulunmamakta, siteler hizmet talep eden ve hizmet sağlamak isteyen herkese açık konumda bulunmaktadır.

Buna karşın armut.com kurumsal olarak; 3D Teknik Çizim, Ofis Temizliği, Android Uygulama, PHP Programcısı, Araç Kaplama, Bina Yönetimi, SEO, Reklam Ajansı/Reklamcı, Yazılım Geliştirme, Reklam Filmi Prodüksiyon, Dijital Baskı, Tabela, Grafik Tasarım, Tanıtım Filmi, Freelance Programcı, Tercüman/Çevirmen, iPhone Uygulama, Video Editörü, iPhone Tamiri, Web Site Yapıtırma, Kurumsal Kimlik Tasarımı, Web Tasarım, Led Tabela, Web, Tasarım Programlama, Logo Tasarımı, Web ve Grafik Tasarım, Matbaa Baskı, Web Yazılım ve Tasarım, Muhasebeci ve Mali Müşavirlik, Yaşam Koçu ve Ofis Taşıma hizmetleri sunduğunu belirtirken, evebirilazim.com'da böyle bir beyan yer almamaktadır.

Bununla birlikte sitelerde cinsiyet, yaş, eğitim durumu vb. sınırlamalar da bulunmamaktadır. Hem armut.com hem de evebirilazim.com üzerinden talep edilen temizlik hizmetinde kullanılacak temizlik malzemeleri, siteler ya da temizlik hizmeti verecek olan kimseler tarafından değil, temizlik hizmeti talep eden kimse tarafından temin edilmektedir. Yine her iki sitede ana sayfalarında kullanıcı yorumlarına yer vererek, retoriği güçlendirmek adına hareket etmekte ve müşteri memnuniyeti ile güvenilirliği ne kadar önemstediklerine dikkat çekmektedir.

Bununla birlikte, evebirilazim.com'un rezervasyon ekranı armut.com'un rezervasyon ekranına nazaran daha profesyonel ve detaylandırılmış biçimdedir ve bu durum kullanıcıya kolaylık sağlamaktadır. armut.com'da 16 kişilik bir kadro bulunurken, evebirilazim.com 4 kişilik bir çekirdek kadrodan oluşmaktadır. evebirilazim.com'da canlı destek hattı bulunurken, armut.com'da bu hat bulunmamaktadır. Sitelerden yalnızca evebirilazim.com'da ekstra hizmetler bulunmaktadır ve bahşiş uygulamasının da varlığına dikkat çekilmektedir.

armut.com profesyonel kimselerden hizmet sağlandığını beyan ederken, evebirilazim.com böyle bir beyanda bulunmamaktadır. Ayrıca armut.com'da ödeme hizmet veren kimseye bizzat yapılırken, evebirilazim.com'da ödeme hizmet verecek olan

kimseye kredi kartı ya da Paypal aracılığı ile site üzerinden yapılmaktadır. Böylelikle hem hizmet, hem de hizmeti verecek kişi ile hizmeti alacak kişi ödeme ve rezervasyon noktasında garanti altına alınmaktadır. Yani armut.com hizmet temin etme noktasında hizmet isteyen ve hizmet vermek isteyen kimseler arasında aracılık ederken, hizmetin ödemesi noktasında aracı olmamaktadır. evebirilazim.com ise hem hizmet temin etme, hem de hizmet ödemesi noktasında bizzat aracılık yapmaktadır.

Ayrıca armut.com sosyal medyaya da büyük önem atfetmektedir. Örneğin, 2012 Eylül'de "Güldüren Üşengeçlikler Yarışıyor!" başlığı ile Facebook hesabında (Facebook/armutcom) bireylere üşengeçlik hikayeleri ya da fotoğrafları yollamaları karşılığında Toshiba HD Kamera kazanmak vaadi ile seslenmiştir. Seçici üyeler ise Zaytung Editörleri olarak ifade edilmiştir (girisimcianne.com, 2015).

3. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Günümüzde yeni medyanın avantajları ve getirileri ile dünya üzerinde birçok şey gibi hizmet alma durumu da farklılaşmıştır. İnsanlar artık hizmet ya da hizmet elemanı bulmak için bireysel bir uğraş vermeye gerek duymamakta, bu ihtiyaçlarını çevrimiçi hizmeti internet üzerinden sağlayan siteler aracılığı ile temin etmeyi tercih etmektedir. Türkiye'de dikkat çeken örnekler olan ve yeni medyanın sunduğu olanakları fark eden girişimci kimseler tarafından kurulan armut.com ile evebirilazim.com gibi yeni birer oluşumu niteleyen başarılı oluşumlar da bu amaca hizmet etmektedir. Öyle ki, armut.com 2014 yılında düzenlenen 12. Altın Örümcek Web Ödülleri'nde¹ finalistlerden olmuş, Avokado Grup İnternet Servisleri sahipliğindeki armut.com, "Yaşam" kategorisinde halkın oylarıyla ikinci olmuştur (altinorumcek.com, 2015).

Çevrimiçi hizmet sağlama uygulaması Türkiye için yeni bir yönelim olsa da armut.com ile evebirilazim.com gibi siteler ile adından söz ettirmeye başlamış ve aslında iletişim teknolojilerinin olanak ve yenilikleri ile gelişecek olan potansiyel bir hizmet ağını nitelemiştir.

Türkiye'de faaliyet gösteren ve bireyler için herhangi bir hizmet konusunda ustalardan ücretsiz teklif toplayan ve bunları hem hizmet arayan hem de hizmet sunan kimseler ile buluşturan ve sitesindeki üyelerin kendilerine bağlı çalışan kimseler olmadığını söyleyen armut.com, kendi ifadesi ile "Eskiden tanıdıklara sorarak, sarı sayfalara bakarak, telefonda dil dökerek bulduğunuz boyacı, fotoğrafçı ya da evden eve nakliyat gibi hizmetlerin en iyi profesyonellerini çok daha kolay bulmanızı" sağlamaktadır (armut.com, 2015).

Eğer temizlikten nakliyata hatta doğum fotoğrafçılığına kadar hizmet sunan armut.com üzerinden boyacı ya da badana ustası arıyor iseniz; boyanacak ev ya da odanın metrekaresi, kaç oda olduğu, tavanların boyanıp boyanmayacağı ya da boyanın markası ile niteliklerini belirtebilmektesiniz. Böylelikle akılda soru işareti kalmayacak şekilde hizmet sağlayacak kimseye talepler iletililebilmekte ve iletişime geçilebilmektedir.

evebirilazim.com da tıpkı armut.com gibi detaylı biçimi ile çevrimiçi hizmet sağlama noktasında kullanıcılara samimi ve ayrıntılı yönlendirmeler ile seslenmektedir. Betimleyici ve keşfedici bir araştırma olan bu çalışmada, armut.com 39 ilçe ile en fazla

İstanbul'da ve 2 ilçe ile de en az Eskişehir'de hizmet sağladığı tespit edilmiştir. Dolayısı ile armut.com'un hizmet talep eden ve hizmet sağlayan kimseleri genellikle büyük şehirlerde daha fazla buluşturduğu görülmektedir. evebirilazim.com ise yalnızca İstanbul'da ve sadece temizlik alanında hizmet verdiğinden armut.com'a göre daha az etkin biçimde çevrimiçi hizmet sağlamaktadır.

Hizmet veren kimse ile hizmet konusu, detaylar ve ödemeyi görüşmeyi bireylere bırakan armut.com, ödeme noktasında aracı olmadığına da dikkat çekmektedir. armut.com üzerinden teklif toplamanın ücretsiz olması sitenin kitle kaynaklı şekilde çalıştığına işaret etmektedir. Kitle kaynaklı (crowdsourced)² şekilde çalışan yani çok sayıda kullanıcı ile herhangi bir konuda sorun çözümüne katkı sağlamak isteyen kimseleri çevrimiçi olarak buluşturan armut.com, Freelance Programcı/Yazılımcı ve Freelance Grafiker Grafik Tasarım gibi hizmetler sunduğundan, yeni medya ile yaşanan meslek profesyonelliği değişim ve dönüşümlerini de desteklemektedir. Bununla birlikte ödeme noktasında hizmet veren ile talep eden arasında bir köprü görevi gören evebirilazim.com da, kitle kaynaklı bir biçimde çalışmakta ve hizmet talep eden ile hizmet vermek isteyen kimseleri birbirleri ile buluşturmaktadır.

Öyle görünüyor ki iletişim teknolojilerinin hemen her gün gebe olduğu yenilikler kapsamında çevrimiçi hizmet satın alma ve sağlama pratiği gelişecek ve daha da yaygınlaşacaktır. Türkiye'de başarılı ve yeni örnekler olan armut.com ve evebirilazim.com gibi sitelerin sayısı daha da artacak, söz konusu sitelere belki de yenileri eklenecektir.

Ayrıca, armut.com büyük ölçüde gelişmiş ve kurumsallaşmış durumda olsa da her geçen gün hizmet ağına yenilikler katması beklenmektedir. Mevcut durumda sadece İstanbul'da hizmet veren evebirilazim.com da hizmet sayısı ile hizmet sağladığı coğrafyayı genişletmesi, bireylerin çevrimiçi hizmet alma pratiklerine profesyonelleşmiş yapısı ve yaygınlaşmış yeni ve etkili hizmet sağlama uygulamaları ile daha büyük ve önemli katkılarda bulunması beklenmektedir.

NOTLAR

¹ Altın Ömücek Web Ödülleri kendi beyanlarına göre; "Doruk Net tarafından internet teknolojisi kullanılarak gerçekleştirilen başarılı projelerin hak ettiği yeri bulması ve bu alanda yapılacak yatırımın özendirilmesi amacıyla düzenlenmektedir" (altinorumcek.com, 2015).

² Ayrıntılı bilgi için bkz. Howe (2006).

KAYNAKÇA

Aday, S., Farrell, H., Lynch, M., Sides, J., & Freelon, D. (2012). *Blogs and Bullets II: New Media and Conflict after the Arab Spring*. Washington: United States Institute of Peace.

Ahn, J. (2013). *What Can We Learn from Facebook Activity? Using Social Learning Analytics to Observe New Media Literacy Skills*. In Proceedings of the third

- international conference on learning analytics and knowledge (LAK '13), pp. 135-144, April 8-12, Leuven, Belgium.
- Altınorumcek.com (2015). Altın Örümcek WEB Ödülleri. (Erişim: 02.06.2015), <http://altinorumcek.com/sonuclar/12-altin-orumcek/>
- Armut.com. (2015). Hakkımızda. (Erişim: 31.05.2015), <http://armut.com/hakkimizda>
- Carpenter, C., & Drezner, D. W. (2010). International Relations 2.0: The Implications of New Media for an Old Profession. *International Studies Perspectives*, 11(3), 255-272. doi: 10.1111/j.1528-3585.2010.00407.x
- Crosbie, V. (1998). *What is New Media?*. (Erişim: 16.11.2015), www.sociology.org.uk/as4mm3a.doc
- Evebirilazim.com (2015). Hakkımızda. (Erişim: 02.06.2015), <https://www.evebirilazim.com/hakkimizda>
- Fuchs, C. (2012). The political economy of privacy on Facebook. *Television & New Media*, 13(2), 139-159.
- Garde-Hansen, J. (2009). *MyMemories?: Personal Digital Archive Fever and Facebook*. In Save As... Dijital Memories. Garde-Hansen, J., Hoskins, A. & Reading, A. (Eds). pp. 135-150. Basingstoke: Palgrave MacMillian.
- Girişimcianne.com. (2012). Armut'ta güldüren üşengeçlikler yarışıyor!. (Erişim: 04.06.2015), <http://girisimcianne.com/2012/09/06/armutta-gulduren-usengeclikler-yarisiyor/>
- Hampton, K., Rainie, R., Lu, W., Dwyer, M., Shin, I., & Purcell, K. (2014). *Social media and the 'Spiral of Silence'*. Washington, DC.: Pew Research Center. (Erişim: 23.11.2015), http://www.pewinternet.org/files/2014/08/PI_Social-networks-and-debate_082614.pdf
- Howe, J. (2006). The rise of crowdsourcing. *Wired magazine*, 14(6), 1-4.
- Krippendorff, K. (2004). *Content Analysis: An Introduction to Its Methodology*. UK: Sage Publications Inc.
- Kuyucu, M. (2015). Web 2.0 Haçlı Seferleri: Twitter ile Ana Akım Medyanın Erişim Savaşı. (Ed. Selva Ersöz Karakulakoğlu & Özge Uğurlu), İletişim Çalışmalarında Dijital Yaklaşımlar, (ss. 145-181). Ankara: Heretik Yayıncılık.
- Liebelson, D. (2014). *MAP: Here Are the Countries That Block Facebook, Twitter, and YouTube*. Mother Jones.
- Manovich, L. (2001). *The Language of New Media*. Leonardo Book Series, London: MIT Press.
- Papacharissi, Z. (2009). The virtual geographies of social networks: a comparative analysis of Facebook, LinkedIn and ASmallWorld. *New Media & Society*, 11(1-2), 199-220. doi: 10.1177/14614444808099577

- Sawyer, R. (2011). *The Impact of New Social Media on Intercultural Adaptation*. Senior Honors Projects. Paper 242. (Erişim: 17.11.2015) <http://digitalcommons.uri.edu/srhonorsprog/242>
- Sorapure, M. (2004). Five Principles of New Media: Or, Playing Lev Manovich, *Kairos* 8(2), 1-7.
- Turner, F. (2009). Burning Man at Google: a cultural infrastructure for new media production. *New Media & Society*, 11(1-2), 73-94.

